

2 CORINTO

UMÉBEMA CARTA PAULOBA BŁDA

DJABARĀ CORINTO

PURUDEBEMA ITEA

Nabema carta djabarā Corintodebema itea bŁdacarea Pauloba nał cartada bŁsia. Dewara carta ɓea cãyābara nał cartađe ara idjidebemada ebudaara bŁsia.

Djabarā Corintodebemaba carta Pauloba naārā bŁdada acŁdapeda ījāsiđaca ɓla. Mał carea abalba cadjurua o bŁdada Pauloba quīrādoasia (2:5-11). Idjaba Paulora sobiasia ādjia cadjurua o pananada igarapedada bērā (7:2-16). Baribłrla ćcłrla eda zedapeđa jara panesidaa Paulora wārāda Jesucritoba diabuedađda. Ādjia jarabadjidaa Pauloba mamaa wāyaana apeda wāé ɓl bērā sewaida bŁda (1:15đeba abā 2:4đaa). Idjaba jarabadjidaa ādjia parata djabarā Jerusaleñebema itea jłrl pebłdara Pauloba ara idji itea edabarida. Mał awara jarabadjidaa ādjida Jesucritoba diabuedarā dji dromarāda (11:4). Djabarāba mał ēberārā bedeada ījāpedada bērā Pauloba cawa crīchaě ɓesia (11:1-15).

Capítulo 1neba abā 7đaa Pauloba bŁsia Jesucritoba idjira wārāda diabuedadębemada. Capítulo 10đeba abā 13đaa abarida ɓl ɓla. Mał awara jara ɓla ādjirā acŁde wābłrlde wadi cadjurua o ɓeara quīrā djuburiađda. Capítulo 8đeba abā 9đaa ɓl ɓla sāwā parata djabarā Jerusaleñebema itea jłrl pedida panđda.

Nañ cartade dji crīcha dromada 5:20de bá b̄la:
 “Daira Critoba diabuedarāa. Daideba Ācōrēba
 bārāa bedea djuburia b̄la idji ume ibiadamārēā.
 Daiba Crito trāneba bārāa bedea djuburiab̄daa:
 Ācōrē ume ibiadadua.”

Nañ cartade Pauloba naārā b̄l̄da

¹ Māra Pauloa. Ācōrēba quīriāna bērā māra Jesucritoba diabuedaa. Dadjirā djaba Timoteora mā ume b̄la. Nañ cartara b̄lb̄rl̄a Ācōrē ēberārā Corinto puruđebema itea, jūma idji ēberārā Acaya druade b̄ea itea bida.

² Māa quīriā b̄la dadjirā Zeza Ācōrēba, dadjirā Boro Jesucrito bida āđji biadeba bārāra careba pananida idjaba necai b̄aira bārāa dia pananida.

Paulo mīgada

³ Dadjirā Boro Jesucrito Zeza Ācōrēa bia bedeadida panla. Idjira dadjirā quīrā djuburiabari Zezaa, dadjirā sobiabibari Ācōrēa.

⁴ Ne jūmane bia mīga panne idjia daira sobiabibaria dewara bia mīga b̄eada sobiabitamārēā idjia dai sobiabiđa quīrāca.*

⁵ Wārāda Crito carea daira bio bia mīgabadamīna idjideba ne jūmane sobiabadaa.

⁶ Barib̄rl̄a daira māwā bia mīga panla bārāa sobiadamārēā idjaba cadjiruađebemada ēđrāđamārēā. Ācōrēba dai sobiabib̄rl̄de bārā siđa daiđeba sobiabadaa. Māwā bārāra dai quīrāca bia mīgabđadae poya droadia.

⁷ Daiba cawa panla bārāba Ācōrēra wārāda bio įjā panla. Cawa panla bārāra dai quīrāca bia

* ^{1:4} Isaía 40:1.

mīgabadamīna Ācōrēba bārāra dai quīrāca sobi-abibarida.

8 Djabarā, daiba quīrīā panla bārāba cawađida daira Asia druade wārāda bia mīga panasidada. Jācua mīga panana bērā waa poya droadaěda crīchasiđaa. Abeda poya zocai ēdrʌdaěda crīchasiđaa.

9 Wārāda daira beadida crīchasiđaa. Baribʌrʌ jūma māwāsia ara daduba poya ēdrʌđida crīcharānamārēā ātebʌrʌ beupedada īrēbabibari Ācōrēba ēdrʌ bʌlida ījānamārēā.

10 Idjia dai beadidebemada ēdrʌ bʌsia idjabā wayacusa beadida crīchasiđara ēdrʌ bʌya. Daiba wārāda ījā panla idjia dai beadidebemada ēdrʌ bʌ baida.

11 Bārā bida dai carea Ācōrē iwidi panneba careba panla. Zocārāba māwā iwidi panl bērā zocārāba Ācōrēba bia bʌlada adia idji biadeba dai careba bʌ carea.

Paulo Corintodaa wāi bada

12 Nał carea bʌsrida panla: daiba cawa panla so jipa panneba, crīcha biadeba nał ējūānebemarā tāēna, bārā tāēna bida bia nīnada. Mał so jipa bairā, crīcha bia siđa Ācōrēbʌrʌ diabaria. Daira nał ējūānebema necawaadeba māwā nīnaěa, ātebʌrʌ Ācōrēba idji biadeba careba bʌ bērā māwā nīnaa.

13-14 Daiba cartade bʌdacaā bārāba poya cawadaěda. Māa crīcha bʌla bārāba maārī cawapedadara biara cawa wānidida. Māwā bārāra dai carea bʌsridadija idjabā dadjirā Boro Jesu zebʌrʌde daira bārā carea bʌsridadija.

15 Bārāra māl carea wārāda bāsridadida crīcha bāl bērā, naārā mālā crīcha basia bārima umé bārā acāde wāida biara carebai carea.[†]

16 Mālā crīcha basia Macedonia druadaa wābārlāde naārā bārāda acāde wāida. Mañbe Macedonianaanā wāpedā jēda bārā acāde wāida crīcha basia. Māwā Judea druadaa wābārlāde bārāba mālā poya carebaadida crīcha basia.

17 Baribārlā mālā crīcha bāda quīrāca odaē bērā ¿bārāmaarā mālā wariwaria jarasica? ¿Bārāmaarā mālā oyada adara waya oēana abarica mādjia o quīrīā bāl quīrāca oi carea?

18 Ācōrēra bedea aba bāla. Idjia cawa bāla daiba jarapedadara wārā basida. Daiba bārāmaa wāniana adapeda ara mañne wānaēana adaē basia.

19 Silvanoba, Timoteoba, mālā bida bārā Ācōrē Warra Jesucritodebemada jaradia panasidaa. Jesucritoba oyada adara waya oēana acaa. Idjia oyada adara jūma obaria. (Ara mañ quīrāca daira panla.)

20 Wārāda Ācōrēba oi jaradara jūma Critodeba obaria. Mañ carea dadjia Ācōrēa iwidibādade Critodeba wārāana abadaa.[‡] Māwā idjida bia jara panla.

21 Ācōrēbārlā daira, bārā sida Critodeba erobāla. Idjia dadjirāra edasia.

22 Idji Jaureda dadjirāza diasia sēyāda bāmārēā. Māwā cawabi bāla dadjirāra idjidēda. Idjabā dadjirā sode bāsia cawađamārēā jūma idjia diai

[†] **1:15** *Carebai carea.* Griego bedeade lārlā cartade bāl bāla: “Bāsridabi carea.” [‡] **1:20** *Wārāana abadaa.* Griego bedeade bāl bāla: “Amén.” Amén bedeaba edaude jara bāla “wārā” idjabā edaude jara bāla “bia bāla māwā bāida.”

jaradara wārāda edadida.

²³ Mλa Ācōrē quīrāpita jaraya: Corintodaa wadi wāé bλa bārā quēā bλdeba sopoabi amaaba.

²⁴ Bārāba Critora bio ījā panλ bērā daiba jara panλra ògo obidaēa. Ababe bārāra careba quīrīā panλa bλsrida pananamārēā.

2

¹ Mañ carea mλa crīchasia bārāra acλde wāéda. Wayacusa bārā quēā bλdeba sopoabi quīrīā basía.

² Mλa bārāda sopoabibλrλ ¿caiba mλra bλsridabi? ¿Bārā sopua beaba mλra bλsridabidica?

³ Mañ carea bārā acλde wāi cāyābara cartada diabuesia. Māwā mλ wābλrλde bārāba mλra sopoabidaēa. Bārāba mλra bλsridabidida panλa. Mλa cawa bλa bārāba māwā odi bērā mλ ume ābaa bλsrida pananida.

⁴ Wārāda mañ cartara bλsia bārā quēāi carea. Baribλrλ māwā bλē basía bārā sopoadamārēā, ātebλrλ cawadamārēā mλa bārāra wārāda quīrīā bλda. Mañ carea mλa sopoadeba, jūmawāyā crīcha bλdeba, idjaba jīā bλdeba mañ cartara bλ basia.

Abaλba cadjurua odada Pauloba quīrādoada

⁵ Wārāda abalba cadjurua o bλdeba mλra sopoabisia. Baribλrλ ababe mλdrλ sopoabiē basía, ātebλrλ berara jūma bārā sida sopoabisia. (Berara jūma bārāda jara bλa, idjia odara jūmawāyā cadjurua bλada a quīrīāé bērā.)

⁶ Berara jūmarāba mañ ēberā cadjurua odara quēānapeda āi bλsidaa. Ara mañba bia bλa.

7 Mañ bērā idjia odara quīrādoadida panla idjabā sobiabidida panla jūmawāyā sopua b̄lba biē ñerāmārēā.

8 Mañ carea m̄la b̄rāba bedea djuburiaya wayacusa cawabidamārēā b̄rāba idjira quīrāpanla.

9 M̄la naēna mañebemada b̄asia b̄rāba wārāda jūma m̄la jaraelada ījā odi cawaya.

10 Aþaþba cadjirua odada b̄rāba quīrādoasiðara m̄la bida quīrādoaya. Cadjirua m̄la quīrādoaida b̄lada wārāda þasibþra, mañ cadjiruara Crito quīrāpita jūma quīrādoasia b̄rābia duananamārēā.

11 Māwā quīrādoasia diauruba dadjirāra cūrūgarāmārēā. Idjia sāwā obarida dadjirāba bio cawa panla.

Critodeba dadjirāba ne jūma poya panla

12 M̄ra Troa purudaa wāsia bedea bia Critodebemada jaradiacarea. Mama dadjirā Boroba eda wābadara ewabþra quīrāca osia ñberārāba ûrī quīrīnamārēā.

13 Baribþra m̄l djabatitoda unuē bērā sode necai þaē basia. Mañ carea djabarā ume dji j̄lrepeda m̄ra wāyaana asia. Ara mañda Macedonia druadaa Tito j̄lrdē wāsia.

14-15 Baribþra Ācōrēa bia þlada adida panla. Jesucritoba jūma poyapeda daira jūmarā quīrāpita nocodaa edebþra idjabā daiðeba druaza idjidebemada cawabi þla. Critodebema jaradia panlne Ācōrē quīrāpita daira quera quīrāca tūapa panla. Idjabā idjidebema cawaira quera quīrāca þla. Mañ querara dji ñdrādi ñberārāba, dji aduadi ñberārā bida ñbadaa.

16 Dji aduadimaař mał querara ēberā beuda mīguiaca b̄la, Jesu ījānaě panlneba beudi bērā. Bariblrl dji ēdradimaař mał querara bio tūāpa b̄la, Jesu ījā panlneba zocai panani bērā. ¿Caiba ara idji ablađeba Ācōrē bedeara poya jaradiai?

17 Daiba parata edadi carea Ācōrē bedeara jardaia nīnaěa zocārāba obada quīrāca. Ātebllrl Crito ume panl bērā Ācōrēba daira diabuesia. Mañne idji quīrāpita crīcha biadēba jaradiabadaa.

3

Ācōrēba ēberā ume bedea b̄la da djiwidi

1 ¿Mał jara panlneba wayacusa ara daidebemada bia bedea panlca? ¿Dai bia nīnanebema cartada bārāa acabidida panlca jaradiadi carea? ¿Daiba bārāa cartada iwididida panlca jaradiade wāni carea l̄crlrlba obada quīrāca?

2 Bārādrl carta dai sode b̄l b̄l quīrāca panla. Jūmarāba mał carta acabapeda cawa panla daiba jipa jaradiabadada.

3 Daideba bārāba Crito ījāpedada bērā bārāra carta Critoba b̄l diada quīrāca panla. Idjia mał cartara tintaba b̄lē basía, ātebllrl zocai b̄l Ācōrē Jauređeba b̄lsia. Mōgara pewedeade b̄lē basía, ātebllrl dadjirā sode b̄lsia.*

4 Ācōrē quīrāpita daiba Critodēba cawa panla małḡra wārāda.

* **3:3** Jeremia 31:31-34.

5 Daiba poya jaradaēa ara daduba Ācōrē trajura poya ođida. Ātebłrą cawa panla Ācōrēneba jūma poya ođida.

6 Ācōrēba daira bļasia idjia ēberārā ume bedea bļda djiwidida poya jaradiadamārēā. Mał bedea bļda djiwidira Ācōrēba Moisea diada ley quīrāca jlwaba bļdaēa, ātebłrą Ācōrē Jaureba cawabidaa. Ācōrēba Moisea diada leyba cawabi bļa cadjurua o panl carea ēberārāra beudida panlda, baribłrą Ācōrē Jaureba dadjurāa zocai baida diabaria.

7-8 Ācōrēba Moisea diada leyra mōgara pewedeade bļda basia.[†] Mał leyba cawabisia cadjurua o panl carea ēberārāra beudida panlda. Ācōrēba mał ley diaside idji dorrodorroaba Moise quīrāra dorrodorroabisia. Mał carea israelerāba Moise quīrāra poya acłdaē basia. Mał dorrodorroa bļra pīaca jōbłrą badamīna wadibida poya acłdaē panasidaa.[‡] Wārāda Ācōrēba idji dorrodorroaba unubisia mał leyra bio bia bļda. Baribłrą idjia bedea bļda djiwidira idji Jaureba cawabi bļa bērā ¿Moisea diada ley cāyābara biara bļēca?

9 Wārāda mał leyba ēberārāra beudida panlda jara bļmīna bio bia bļa. Baribłrą Ācōrēba bedea bļda djiwidira biara bļa. Małba cawabi bļa sāwā Ācōrēba dadjurāra jipa unubarida.

10 Ācōrēba Moisea diada leyra bio bia badamīna idira mācuaē bļa idjia bedea bļda djiwidira biara bļa bērā.

11 Ācōrēba Moisea diada leyra naēna bio

[†] **3:7-8** Exodus 31:18. [‡] **3:7-8** Exodus 34:27-35.

bia bəadamīna ewariza bai careabemaē basía. Baribʌrʌ idjia bedea bʌda djiwidira jōca bērā biara bʌla.

12 Mañ bedea bʌda djiwidira wārāda jōcada cawa panʌ bērā daiba mañgʌra ebuda jaradiabadaa.

13 Daiba ni cārē sida mērānacaa Moiseba idji quīrā mērāna quīrāca. Moiseba idji quīrāra bʌrabadjia israelerāba idji quīrā dorrodooroa jōbʌrʌda unurānamārēā.

14-15 Baribʌrʌ ādjirāba mañgʌdebemada cawadaē basía. Ādji crīchara wuaba bʌrā eropanʌ quīrāca basia. Idi biða Ācōrēba Moisea diada ley acʌbʌdaēe judiorāba cawadacaa. Ādji crīchara wadibida wuaba bʌrā eropanʌ quīrāca bʌla. Ababe Critodeba poya cawadia. Idjia bʌrʌ ādji crīcha wuaba bʌrā eropanʌra ērā bʌya.

16 Wārāda abalba ījābʌrʌde idji crīcha wuaba bʌrā eroþa quīrāca bʌra dadjirā Boroba ērā bʌya.

17 Dadjirā Boro abʌrʌde Ācōrē Jaureda jara bʌla. Dadjirā Boro Jauredeba nībabarira cadjiruadebemada, Ācōrēba Moisea diada leydebema sida ēdrʌsia.

18 Dadjirāba Critoda ījā panʌ bērā dadji quīrāra wuaba bʌrā eropanʌ quīrāca panʌlēa. Mañ bērā dadjirāneba dewararāba dadjirā Boro quīrāwārēāra unu panʌa quīrā acʌbadade acʌ panʌ quīrāca. Mañne dadjirā Boro Jaureba dadjirāra ewariza biara o wāa dadjirā Boro quīrāca pananamārēā.

4

1 Ācōrēba quīrā djuburiadeba idji bedeara idu jaradiabi bʌ bērā daiba poyadaēda crīchadacaa.

2 Ne jūma cadjurua ēberārāba mērā obadada, mīā pera obada sida daiba igarasidaa. Djārāra cūrūgadacaa. Ācōrē bedeara āī jaradiadacaa, ātebārl wārā bedeara ebuda jaradiabadaa. Māwā Ācōrē quīrāpita daiba jūmarāa cawabibadaa jipa o panlāda.

3 Baribārl bedea bia Critodebema daiba jaradia panlāda wadibida ebuda bālēbārl, ababe dji aduaēimaarā māwā bāla.

4 Jipa jaraibārl, Ācōrē ījāé bēamaarā ebuda bālēa. Naāl ējūāne diauruda ādjirā boroa. Diauruba ādjirāa wārā bedea bia Critodebemada idu cawabiē bāla dauberrea o bāl quīrāca.* Māwā ādjirāba Crito bia quirudebemada poya cawađaēa. Criteria Ācōrē bērā māwā bia quirua.

5 Ara daidebemada jaradia panlāea, ātebārl jarađia panlā Jesucritora jūmarā Boroda. Idjabā daiba jara panlā Jesura quīrīā panl bērā daira bārā nezocada.

6 Naāl ējūāra jūma pāīma bādada Ācōrēba īnabisia.† Ara maāl quīrāca idji īnaada dadjirā sođe īnabisia. Maālba jara bāla idji biya quirudebemada Critodeba dadjirāa cawabisida.

Crito ījā bāldeba nībadī

7 Critodebema bedea biya quirura daiba eropanla. Māwāmīna naāl cacuara lālālaē bāla idjabā īrīcha bāla zoco quīrāca. Maāl bērā jūmarāba cawa panlā dai lālādeba maāl bedeara jaradia panlēda, ātebārl Ācōrē lālāla waibāla bāldeba jaradia panlāda.

* **4:4** Wārā. Griego bedeade bāl bāla “īnnaa.” † **4:6** Genesi 1:3.

8 Daira ne jūmane bia mīga panamīna poya ēdrādaēda crīchađacaa. Sāwā odida cawadaē panne poya odaēda crīchađacaa.

9 Ēberārāba daira biē o panamīna Ācōrēba igaraē bla. Ādirāba daira bia mīgabi panamīna poya beadaēa.

10 Dai wābādaza ēberārāba daira bea quīrīā panla Jesu beapedada quīrāca. Baribārla Jesuba daira careba bl bērā ādja daideba Jesu zocai blada unubadaa.

11 Wārāda dai wađi zocai panne Jesu carea ēberārāba daira bea quīrīā panania. Māwā dai cacua beuida bldeba jūmarāba Jesu zocai blada ununia.

12 Wārāda ēberārāba daira bea quīrīā panamīna daiba jaradia panla bārāba ījāsiđaa. Mał bērā ewariza Ācōrē ume zocai panania.

13 Ācōrē Bedeade bl bla: "Mła Ācōrēra ījāna bērā bedeasia."‡ Abari quīrāca daiba Ācōrēra wārāda ījā panl bērā idjidebemada bedea panla.

14 Ācōrēba dadjurā Boro Jesura īrēbabisia. Daiba cawa panla ara mał Ācōrēba dai sida Jesu quīrāca īrēbabida. Małbe daira bārā ume ābaa idji quīrāpita bluya.

15 Daira bia mīga panla bārā bia beadamārēa. Małne Ācōrēba idji biadeba ēberārāda zocārā ēdrā edabārla. Māwā zocārāba idjia bia blada ađia idjabāa idjida bia jaradia.

16 Mał bērā daiba waa jaradiadaēda crīchađacaa. Daira ewariza cacua blblaēara

‡ **4:13** Salmo 116:10.

wānamīna Ācōrēba careba b̄la dai sode ḥb̄lara beadāmārēā. §

17 Dai ara nawena bia mīgabadara dārāéne jōya. Barib̄lrl̄ daiba bajānebema cr̄icha panlne jūma mañḡ droa panlra mācua zarea b̄lēa. Wārāda dai bia mīga panl carea bajāne bio bia panania. Mañ bia pananira ewariza b̄aya.

18 Mañ carea dauba unubadara daiba cr̄icha panlēa, ḥteb̄lrl̄ dauba ununacada cr̄icha panl. Dadji dauba unubadara isabe jōbaria, barib̄lrl̄ dauba ununacara jōcaa.

5

1 Nañ ējūāne nañ cacuara dārā droaca bērā wua de quīrāca b̄la.* Dadjirāba cawa panl nañ cacua beudacarea Ācōrēba dadjirāa cacua beucada bajāne diaida. Mañ cacuara ēberāba odaēa.

2 Mañ carea nañ cacuade panlne dadjirāba cacua bajānebemada bio eda quīrīā panl.

3 Mañ cacuara dadjirāba bajāne eropanania. Bajāne cacua neē beadaēa.

§ **4:16** Ācōrēba careba b̄la dai sode ḥb̄lara beadāmārēā. Griego bedeade nāwā b̄l̄ b̄la: “Ācōrēba dai sora djiwidīara o b̄la.” * **5:1** Griego bedeade versículo 1-4 nāwā b̄l̄ b̄la:

“1 Nañ ējūāne dadjirāra wua dede panabadaa. Dadjirāba cawa panl mañ dera ḥr̄ib̄l̄”

4 Wārāda dadjirā nañ cacuade panne bia mīgabadaa idjabā mīa sopua bedeabadaa. Bariblā māla jaraē bla dadjirāra beu quīriā panla nañ cacua erobeada amaaba. Ātebllā bajānebema cacuada eda quīriā panla. Māwā dadji cacua beuida blra jōpedā dadji cacua beucadrl belya.

5 Wārāda Ācōrēba dadjirāra mañ carea osia. Idji Jaurera dadjirāa diasia cawadamārēā jūma idjia diai jaradara wārāda edadida.

6 Mañ bērā dadjirā crīchara Ācōrēmaa wārāda blcārīnaa. Dadjirāba cawa panla nañ cacuade panne dadjirā Boro blma panlēda.

7 Dadji dauba unu panneba nīnaēa, ātebllā Ācōrē ījā panneba nīnaa.

8 Mañ carea dadjirā crīchara Ācōrēmaa wārāda blcārīnaa. Dadjirāra biara nañ cacuadebemada ēdrā quīriā panla dadjirā Boro ume ābaa bēadi carea.

9 Mañ carea nañ cacuade panne wa beusidara, dadjirāba jūma o quīriā panla Ācōrēba bia unumārēā.

10 Wārāda Critoba jūma dadjirāra cawa oya. Idjia dadjiza diaya dadjia nañ cacuade o bāda quīrāca. Bia o basibllā, ara mañ quīrāca diaya. Biē o basibllā, ara mañ quīrāca diaya.

Ācōrē ume ibiadidebema

11 Dadjirā Borora waya panl bērā daiba ēberārāa jara panla idjida ījānamārēā. Ācōrēba cawa bla daiba crīcha biadeba jaradia nīnada. Māla crīcha bla bārā biđa cawa panla.

12 Wayacusa daiđebemada bārāa bia bedea panlēa, ātebllā quīriā panla bārāba daiđebemada

poya bia crīchadida. Māwā ƛcʌrʌba dai biē jarabʌdađe bärāba daidebemada poya bia jaradia. Małgʌrāba āđji dauba bia unu bʌda biara crīchabadaa. Sodebemada crīchadacaa.

13 ƛcʌrʌba jara panʌa daira quīrāé panʌa. Daida māwā panʌbʌrlʌ, Ācōrēba jara bʌ odi carea māwā panʌa. Daida quīrā biabʌrlʌ, bärā carebadī carea māwā panʌa.

14 Critoba daira quīrīā bʌ bērā idjia quīrīā bʌldrʌ daiba o panʌa. Daiba cawa panʌa Ěberā Aba beusida jūmarā carea. Mał bērā Ācōrē quīrāpita jūmarāda beusidaa.

15 Wärāda Critora jūmarā carea beupeda ƛrēbasisa dadji zocai ɓeaba ara dadjia o quīrīā panʌ quīrāca waa orānamārēä, ātebʌrlʌ idjia quīrīā bʌ quīrāca o pananamārēä.

16 Mał carea nał ējūñebemarāba djärā acʌbada quīrāca idira daiba ni abalda acʌdacaa. Naëna daiba Critodebemada māwā crīcha pananamīna idira māwā odacaa.

17 Wärāda abalda Crito ume bʌbʌrlʌ, idjira ēberā djiwidida māwā bʌla. Idji naëna bəda quīrāca bʌlēa ātebʌrlʌ ēberā djiwidia.

18 Jūma małgʌra Ācōrēba osia. Critodeba dadjirāra idji ume bia bʌsia idjabā daira bʌsia małgʌdebemada ēberārāa jaradiadamārēä.

19 Wärāda Critodeba Ācōrēba nał ējūñebemarāra idji ume bia bʌsia. Dadjia cadjirua opedadara jūma quīrādoasia. Idjabā mał bedea idji ume bia baidebemada daia diasia jaradiadamārēä.

20 Mał bērā daira Critoba diabuedarāa. Daideba Ācōrēba bärāa bedea djuburia bʌla idji ume ib-

iadamārēā. Daiba Crito trñneba bārāa bedea djuburiabñdaa: Ācōrē ume ibiadadua.

²¹ Critoba cadjiruada oca basía. Baribñrñ dadjirñ carea Ācōrēba idjira dji cadjirua quñrāca unusia. Māwā Critodeba Ācōrēba dadjirñra jipa unu bñla.

6

¹ Daiba Ācōrē ume ãbaa idji trajuda o panla. Mañ bñrā daiba bārāa bedea djuburiadia Ācōrēba idji biadeba careba bñda igararñnamārēā.

² Ācōrē Bedeade nñwā jara bñla:
Mñla carebai carea bñda ewaride bñla iwidiñara mñla ûrñsia.

Bñ ëdrñ edada ewaride mñla bñra carebasisa.*
Wärä arada mñla jaraya: idi Ācōrēba idji biadeba careba bñla. Idi Ācōrēba ëdrñ edabaria.

³ Ni cãrñneba daidebemada bië unubiðaë panla daiba jaradia panñebemada, ni abalba bië bedearñnamārēå.

⁴ Ätebñrñ ne jñmane unubi panla daira Ācōrē nezocaräda. Bia mñga panñne, ne neë panñne, minijñchiade panñne biða jñma droa panñneba mñwå unubi panla.

⁵ Ëberñrñba u eropanñne, jida eropanñne, dai ume quñrñbñca duanñne biða mñwå unubi panla. Jñmawñyñ tra ja panñne, cãnaë panñne, ne codaë panñne biða mñwå unubi panla.

⁶⁻⁷ Dai jipa nñnaneba, wärä crñcha cawaadeba, jñma droa panñneba, sobiadeba, Ācōrē Jaure dai sode bñdeba, wärä quñriñneba, wärä bedea jaradia panñneba, idjabä Ācōrē lñblaadeba biða

* **6:2** Isaía 49:8.

māwā unubi panla. Dai jipa panneba cadjiruara poyabadaa idjabā ara mañba daida cadjiruadebemada jūātrabadaa.

⁸ Edaude ñcrlba daida bia jarabadaa. Edaude biē jarabadaa. Edaude daira biē trā b̄gabibadaa. Edaude bia trā b̄gabibadaa. Daiba wārā bedeada jara panmīna ñcrlba jara panla daira sewaida panla.

⁹ Daira bio cawa panmīna ādjia ununaca ēberārā quīrāca obadaa. Daira beubododada crīcha panmīna wadi zocai panla. Daira puobadamīna beadacaa.

¹⁰ Daira sopuabadamīna ewariza b̄lsrida panla. Daira ne neē panla. Māwāmīna daiba zocārā ēberārā Ācōrēnebemada cawabibadaa ādjirāra ne bara bea quīrāca beadamārēā. Daira ne neē panmīna Ācōrēneba ne jūmada eropanla.

¹¹ Djabarā Corintodebema, daiba sodeba bārāra bio quīrīā panl bērā ebuda māwā jara panla.

¹² Wārāda daiba bārāra sodeba quīrīā panla, baribrla bārāba daira sodeba quīrīā panla.

¹³ Mañ bērā māla bārāra bedea djuburiaya zezaba idji warrarāa bedea djuburiabari quīrāca: daiba sodeba bārā quīrīā panl quīrāca bārā bida daira sodeba quīrīā pananadua.

Crito ūjāé bea ume bedea b̄lrānadua

¹⁴ Crito ūjāé bea ume bedea b̄lrānadua. ¿Ēberā jipa b̄lda sāwā ēberā cadjurua ume bia bai? ¿Ñnaada sāwā pāima ume bia bai?

15 ¿Criticoda sāwā diauru ume bia bai?† ¿Crito ījā bāra sāwā Crito ījāé bā umē bia nībai?

16 ¿Jawaba oda ācōrēda Ācōrē dede bāida bāca? Wārāda dadjirāra Ācōrē zocai bā de dromaa. Mañ carea Ācōrēba idji bedeade nāwā jarasia:
Māra ādjirā umē baya. Ādjirā tāēna nībaya.
Māra ādji Ācōrē baya idjabā ādjirāra mā ēberārāda
beadia.‡

17 Idjabā dadjirā Boroba nāwā jarasia:
Ādjirāmabemada āyā wānadua. Ādjirā umē ābaa
bearānadua.
Māra bia unucara igaradadua. Mañbe māra bārāra
bia edaya.§

18 Māra bārā Zeza baya. Bārāra mā warrarāda
beadia idjabā mā caurāda beadia.
Dadjirā Boro jūma poya bāba māwā jara bāla.*

7

1 Djabarā, Ācōrēba dadjirāa mañgāra jūma oyada
ada bērā nañ cacuaba cadjirua obarira, dadji
crīchadeba obari sida jūma igaradida panla. Ācōrē
bio waya panneba idji itea bia beadia panla.

Paulo djabarā Corinto debema carea bāsrídada

2 Sodeba daira quīrīnadua. Daiba ni abānda
biē odaē panla, cadjiruada crīchabiēdaē panla,
cūrūgadaē panla.

3 Māra mañgāra jaraē bāra bārā biē jarai carea.
Māra naēna jarasia daiba bārāra sodeba quīrīā

† **6:15** Diauru. Griego bedeade bā bāla “Belial.” ‡ **6:16** Levítico 26:12; Ezequiel 37:27. § **6:17** Isaías 52:11; Ezequiel 20:41.

* **6:18** 2 Samuel 7:14; 1 Cronica 17:13; Isaías 43:6.

panʌda. Idjabə māwā quīrīā panania bārā ume ābaa panʌne wa beubʌdade biða.

4 Mā bārāa ebuda bedea bʌla cawa bʌ bērā jipa odida. Bārā carea mʌra bʌsrida bʌla. Dai bia mīga panʌne mʌra bārā carea sobia babaria idjabə bio bʌsrida babaria.

5 Macedonia druaðe jū̄esidade daira poya ḥnāñnaē panasidaa, ātebʌrʌ ne jū̄mane bia mīga panasidaa. Daira ne waya nībabadjidaa idjabə ēberārāra dai ume caicayabadjidaa.

6 Baribʌrʌ Tito jū̄eside daira sobiasidaa Ācōrēba sopua ɬeara sobiabibari bērā.

7 Daira ababe idji jū̄ena carea bʌsridadaē basía, ātebʌrʌ bārā carea bʌsridasidaa. Idjia jarasia bārā ume baside bārāba idjira sobiabisidada. Mañ awara nēbʌrʌsia bārāba daira unu quīrīā panʌda, cadjirua opedada carea sopuaba jīā panʌda, idjabə quīrīāneba mʌra crīcha panʌda. Mañ carea mʌra biara bʌsridasia.

8 Mā carta naēna bʌdaba bārāra sopuabitamīna mʌra sopuaē bʌla. Naārā sopua ɬasia. Cawasia bārāra dārā sopuaē pananamīna mañ cartadeba bārāra sopuabisida.

9 Baribʌrʌ idira mʌra bʌsrida bʌla. Bʌsrida bʌēa bārāra sopuabitā bērā, ātebʌrʌ bʌsrida bʌla bārāba cadjirua o pananara sopuadeba igaradapeda wayacusa Ācōrēmaa zesida bērā. Wārāda Ācōrēba quīrīā bʌ quīrāca bārāra sopuasiðaa. Māwā daiba quēāpedada carea bārāra biē ɬeadaē basía.

10 Aþaþba cadjirua oða carea Ācōrēba quīrīā bʌ quīrāca sopuaibʌrʌ, idjia cadjirua odara igarapeda Ācōrēmaa zeya. Mañbe Ācōrēba idjira ēdrʌ

edaya. Ācōrē ume bia beda bērā mał sopuađebemada biě crīchacaa. Bariblrl añałda nañ ējūānebemarā sopuabada quīrāca sopuaiblrl, cadjiruara igaraě bērā beuya.

11 Ācōrēba quīrīā bəl quīrāca bārāra sopuasiđa bērā mał sopuaba bārāa jipa crīchabisia idjabā jipaara obisia. Mał bērā bārāba jipa o panla jūmarāa cawabi quīrīā panla. Djababa cadjirua ođa carea bārāra quīrūsiđaa idjabā Ācōrēba cawa oidebemada wayasidaa. Mał carea ara mañda dji cadjirua ođa ēberāda quēānapeda ãi bəsiđaa. Ne jūmaneba bārāba unubisidaa mał cadjirua ođa carea bedeade panlēda. Mał awara māraunu quīrīā panla.

12 Māa mał cartara ababe dji cadjirua ođa ēberāa quēāi carea bəlē basía. Idjabā dji biě beda ēberā carebabai carea bəlē basía. Ātebllrl bəsia bārāba ījā o panlneba Ācōrē quīrāpita cawadamārēa wārāda daiare panla.

13 Jūma małgəba daira sobiabisia.

Mał awara bārāba Titora bəsridabisidaa. Idjira bārāmałba bəsrida zeda bērā daira biara bəsridasidaa.

14 Tito bārāmaa wāi naēna māa bārānebemada idjia bia jarasia. Māa jaradā quīrāca Titoba unune wāna bērā māra bārā carea quīrā peraě bəla. Jūma daiba bārāa jaradiapedadara wārā basía. Ara mał quīrāca jūma daiba Titoa bārānebema bia jarapeđadara wārā basía.

15 Titoba quīrāneba babaria bārāba idji bedeara ījā osidada idjabā waya panlneba idjira bia edasidada. Mał bērā bārāra biara quīrīā bəla.

16 Idira mă sida băsrida băla. Măa cawa băla bărăba wărăda jipa o pananida.

8

Djabarăba sobiadeba parata diapedada

1 Mañ awara djabară, daiba cawabi quīrīā panla Ăcōrēba idji biadeba djabară Macedonia druădebemada careba băda.

2 Ădjirăra bio bia mīga panmīna băsrida panla. Ne neě panmīna băsridaba Ăcōrēa paratada waiþla diasidaa.

3 Măa jaraya: ādjia poya diabăda quīrăca sobiadeba diasidaa. Idjaba ādjia poya diadida panana audu diasidaa.

4 Ădjirăba daia bio bedea djuburiasidaa ādjia bida djabară Jerusaleñnebemada carebadi carea.

5 Mañne ādjia ababe daiba crīcha panana quīrăca odaě basia. Ātebărl naără ara ādjida diasidaa dadjiră Boro Jesucritoba quīrīā bă quīrăca odi carea. Mañare daiba jarapedadara osidaa. Măwă Ăcōrēba quīrīā bă quīrăca aride osidaa.

6 Djaba Titoba naără bărăa crīchada diasia bără biđa paratada djabară Jerusaleñnebema itea jărl pedamără. Mañ carea daiba Titoa bedea djuburiasidaa bărăa jaradă wämäră jūma bărăba sobiadeba diadiada apedadara wărăda jărl pedamără.

7 Bărăba ne jūmane bio bia o panla; Jesura bio ījă panla, bio bedea cawa panla, Ăcōrēneba bio ne cawa panla, Ăcōrēba quīrīā bă quīrăca bio o quīrīā panla, idjaba daira bio quīrīā panla. Mañ bĕră

bārāba sobiadeba parata j̄lrl̄ pe panrl̄ waibla diadadua.

8 M̄la mañḡra ñgo obiē b̄la, ãteb̄rl̄ m̄la quīrīā b̄la bārāba ac̄biñida djabarā wārāda quīrīā panrl̄. Mañ carea m̄la bārāa cawabi b̄la sāwā dewararāba paratara djabarā Jerusaleñnebema itea j̄lrl̄ pe panrl̄. Bārā bida ara mañ quīrāca odib̄rl̄, ac̄biñida wārāda djabarāra quīrīā panrl̄.

9 Bārāba bio cawa panrl̄ dadjirā Boro Jesucritoba idji biadeba bārā carea odada. Idjira bajāne ne jūma bara b̄lmīna, bārā carea nañ djarade ne neē b̄l quīrāca b̄asia bārāba ne jūma Ācōrēba dia b̄ldebemada eroþeadamārēä.

10 Bārāba parata j̄lrl̄ pe panl̄nebemada m̄la jaraya. M̄maarā bārāba nāwā odiþrl̄ bia panania: za wāsi poade bārāb̄rl̄ nañrā j̄lwa osidaa parata j̄lrl̄ pedi carea idjab̄a mañḡra o quīrīåsidaa.

11 Bārāba nañrā parata j̄lrl̄ pe panasiadade sobiadeba māwā o panasiadaa. Ara mañ quīrāca bārāba sobiadeba diadiada apedadara jūma daucha diaðadua. Bādjiza poya diab̄l̄da quīrāca diaðadua.

12 Wārāda aþaþba poya diab̄rl̄ quīrāca sobiadeba diaib̄rl̄, mañ diaðara Ācōrēba bia unuya. Dadjia neē b̄lb̄rl̄, Ācōrēba diabicaa.

13 M̄la māwā jaraë b̄la dewararā careba panl̄neba bārāra bia mīgaðamārēä. Æteþrl̄ m̄la quīrīā b̄la aþarica dji carebadida.*

* **8:13** Æteþrl̄ m̄la quīrīā b̄la aþarica dji carebadida. Griego bedeade ñc̄l̄rl̄ cartade mañra neëa.

14 Māa jara b̄la idira bārāba aduba eropan^λ bērā djabarāra carebadida pan^λda. Ara mañ quīrāca bārā ne neē pan^λne ādjirāba aduba eropan^λba bārāra carebadida pan^λa. Māwā jūmarāda abarica dji careba b̄eadia.

15 Ācōrē Bedeade nāwā jara b̄la: “Dji wait-abeara j̄lrl pedaba aduba erōbaē basía idjaba dji maārīara j̄lrl pedaba c̄rebaeē basía.”†

Pauloba Tito Corintodaa diabueda

16 Māa Ācōrēa bia b̄lada abaria. Idjia djaba Tito sode b̄lsia bārāra quīrīā bāmārēā māa bārā quīrīā b̄l quīrāca.

17 Daiba idjia jarasidaa bārā ac^λde wāmārēā. Mañne idjia bia b̄lada asia. Idjira wārāda bārā ac^λde wā quīrīā b̄la.

18 Idji ume daiba djabada ab̄a diabueb^λdaa. Mañ djababa bedea bia Critodēbemada careba jaradia nībabari bērā djabarā puruzabemaba idjira bia jarabadaa.

19 Mañ awara djabarā puruzabemaba idjira edasidaa dai ume parata djabarā itea j̄lrl pepedada Jerusaleñnaa diade wāmārēā. Mañglla daiba o pan^λa djabarāba dadjurā Boroa bia bedeadamārēā idjaba daiba wārāda careba quīrīā pan^λda ac^λbidi carea.‡

20 Daiba quīrācuita o pan^λa mañ parata wai^λla j̄lrl pepedada edeb^λda de ni abalba biē jararānamārēā.

† **8:15** Exodus 16:18. ‡ **8:19** Daiba wārāda careba quīrīā pan^λda. Griego bedeade ἀλλα cartade nāwā b̄l b̄la: “Bārāba wārāda careba quīrīā pan^λda.”

21 Wārāda daiba Ācōrē quīrāpita, ēberārā quīrāpita biđa jipa o quīrīā panla.

22 Umébema djabarā bārāmaa wābādade dewara djabada āđji ume diabuedia. Mañ djababa bārima zocārā daia unubisia djabarāra bio careba quīrīā bāda. Idira bārāra biara careba quīrīā bāla bārāba jipa odida cawa bāla bērā.

23 Bariduuba Titodēbemada iwidisiđara jaradadua idjira māl ume nībabarida idjabā māl ume bārā tāena Ācōrē trajura o bāda. Bariduuba dewara djabarānebemada iwidisiđara jaradadua āđjira djabarāba diabuepedadarāda idjabā āđji carea ēberārāba Critodebemada bia bedea panla.

24 Mañ djabarāa unubidadua bārāba āđjira wārāda quīrīā panla. Māwā āđjia cawadia daiba bārānebema bia jarapedadarāda wārā basida. Mañne djabarā bēaza bida ara mañ quīrāca cawadia.

9

Djabarā Jerusaleñnebema itea parata jlrə pepeđada

1 Bārāba djabarā Jerusaleñnebema itea parata jlrə pe pannebemada māla nał cartađe waa bāliě bāla.

2 Māla cawa bāla bārāba careba quīrīā panla. Mañ carea nama Macedonia druadē māla djabarāa bārānebemada bia bedeabaria. Māla āđjirāa jarabaria poa abā bābərəda bārā Acaya druadē panla carebadī carea panla. Māwā ūrīpedada bērā zocārā djabarā Macedonianebemaba abari quīrāca careba quīrīā panla.

3 Mañ carea māla nał djabarāda bārāmaa diabuebərəla bārāba diađiada apedadarā wārāda

jūma j̄lr̄ pedamārēā. Māwā m̄la bārānebema bia jaradara sewa bāa, āteb̄lr̄ bārāba wārāda diadi carea panania.

⁴ Māwā odaēb̄lr̄, āc̄lr̄ Macedonianebema djabarā m̄l ume bārāmaa wāb̄dade āib̄ērā ununisicada bārāba paratara j̄lr̄ pedaē pan̄da. Māwāra daira quīrā peradīa, crīcha panana bērā bārāba wārāda j̄lr̄ pedida. Idjab̄a bārā siđa biara quīrā peradīa.

⁵ Mañ carea m̄la nañ djabarāa bedea djuburiasia m̄l na bārāa jarade wānamārēā bārāba sobiadēba diadiada apedađara jūma j̄lr̄ pedamārēā. Māwā m̄l jūēb̄lr̄de bārāba sobiadēba diadiada apedađara jūma eropanania. Mañba cawabidēda daiba õgo diabidaē pan̄da āteb̄lr̄ bārāba sobiadēba diasidada.

⁶ Nañda quīrānebadadua: “Maārī ub̄lr̄ba maārī ewaya. Waib̄la ub̄lr̄ba waib̄la ewaya.”

⁷ Ēberāza diaida b̄la idji sode crīcha b̄l quīrāca. Dia amaaneba diaiē b̄la, idjab̄a õgo diabi pan̄ carea diaiē b̄la. B̄lsrida dia b̄lra Ācōrēba quīrīā b̄la.

⁸ Wārāda Ācōrēba ne jūmada bārāa aduba poya diaya. Māwā ewariza ne jūmane bārāba erobeadida pan̄da wārāda eropanania mañneba ne jūma bidada odi carea.

⁹ Ācōrē Bedeade nāwā b̄l b̄la:
Idjia jedecaside ne neē quedeara waib̄la diasia.

Ewariza idjia jipa obaria.*

¹⁰ Ācōrēba netada diabaria udamārēā. Codi careabema siđa diabaria. Neta udamārēā aduba

* **9:9** Salmo 112:9.

diabʌrʌ quĩrãca idjia ne jũmada aduba bärãa diaya djärãra bio carebadamärẽä. Mañne jipa o panʌneba ne biada zocãrã ununia ne uða bio zau þʌ quĩrãca.

11 Wärãda Äcõrẽba bärãa ne jũmada aduba diaya djärãra sobiadeba poya carebadamärẽä. Mañbe bärãba dai ume parata diabuebʌda carea djabarãba Äcõrẽa bia þʌada adia.

12 Bärãba parata diabʌdaba ababe carebaëa djabarã ne neë panʌba eroþeadamärẽä, ãtebʌrʌ mañgʌ carea djabarãba Äcõrẽa bio bia þʌada a panania.

13 Bärãba careba panʌneba unubi panʌa bedea bia Critodebemada wärãda ïjã panʌda. Mañ bẽrã ãdjirãba Äcõrẽa bia bedeadia. Mañ awara Äcõrẽa bia bedeadia bärãba sobiadeba ãdjirã itea dia-pedada carea idjaba dewararã siða sobiadeba carebabada bẽrã.

14 Äcõrẽba idji biadeba bärãra bio carebasia ãdjirã carebadamärẽä. Mañ bẽrã ãdjirãba bärã bio quĩrã panʌneba Äcõrẽa bärã carea iwiði panania.

15 Wärãda Äcõrẽba diaða carea dadjirãba Äcõrẽa bia þʌada adida panʌa. Mañ diaðara jãcua bio biya quiru bẽrã dadjirãba poya cawa jaraðaëa sãwã þʌada.

10

Pauloba ara idjidebema djabarãa cawabida

1 Mña Pauloa. Crito quĩrãneba, idji biadeba bida mña bärãa bedea djuburiaya jipa oðamärẽä. Åcõrãba jara panʌa bärã ume þʌðe bärã quẽai

carea mña waya b̄abarida, bariblrl b̄rā ume b̄lēne cartadeba quēāi carea wayacada.

² Māwā jara panlm̄na b̄rāma jūēblrlde dai biē jara panla mña wārāda quēāya. Ādjia jara panla daira nał djaraba quīrīa b̄l quīrāca nīnada. Mał b̄rā b̄rā sida quēā amaaba mña bedea djuburiaya jipa odamārēā.

³ Daira nał djarade panla bariblrl cadjirua poyadi carea nał djaradeba djō panlēa.

⁴ Daiba djōni carea eropanla nał ējūānebemaēa, āteblrl Ācōrē l̄bladeba jūma idjidebema idu cawabidacara daiba poyabadaa.

⁵ Jūma crīcha āī bearā, jūma Ācōrēnebema idu cawabidaca crīcha droma b̄ea sida daiba sewada cawabibadaa. Preso jidabrl quīrāca daiba māwā crīcha bearā jipa crīchabibadaa Crito ījānamārēā.

⁶ Daiba djabarā clwlrl zarea bearā quēāni carea panla. Bariblrl naārā jłā panla b̄rāba ne jūmane ījā odamārēā.

⁷ B̄rāba l̄r̄lbemada ac̄l panla. Bariduada wārāda Critođeda crīcha b̄lblr̄l, cawa b̄aida b̄la dai sida Critođerēā.

⁸ Ācōrēba daia obi b̄lđebemada mña āibērā jūmawāyā bedea b̄lm̄na małḡl carea quīrā pera b̄lēa. Dadjirā Boroba daia māwā obi b̄la b̄rāba biara ījānamārēā. Idjia daira b̄lē basia b̄rā biē b̄eadamārēā.

⁹ Mña quīrīāea b̄rāba crīchađida mñ cartađeba b̄rāra dauperabi quīrīā b̄lđa.

¹⁰ L̄clrlba jara panla cartađeba mña bio quēābarida idjabā jūmawāyā obibarida. Bariblrl b̄rā ume b̄lđe mñra, mñ bedea sida mācuaē b̄lđada abadaa.

11 Māwā jara panʌba cawaðida panʌa daiba tʌmʌba cartaðeba jara panʌ quīrāca bārā ume panʌne oðida.

12 Acsarʌba ara ãdjidebemada bia bedeabadaa. Ðadirāra crīcha neẽ þeaa. Ara ãdjida acʌbadaa cārēda biara bʌl cawaya. Baribʌrʌ daiba jara quīrīnaěa ãdji quīrāca panʌda wa ãdji cāyābara biara panʌda.

13 Ara daiðebemada jūmawāyā bedeadaěa, ãtebʌrʌ Ðcōrēba daia obi bʌldebemada bia bedeadia. Idjia obi bʌlra jūma o panʌ bērā daiba bārāa bida jaradiabadaa.

14 Daibʌrʌ bārāa naārā bedea bia Critoðebemada jaradiade wāsidaa. Māwānaěbara idira bārāa jaradiabʌda Ðcōrēba diabuedaěma jaradia panacasidaa.

15 Djārāba opedada carea ara daiðebemada bia bedeadaca daibʌrʌ opedada quīrāca. Ñtebʌrʌ daiba quīrīa panʌa bārāba Critora biara ïjānidā. Māwā daiba bārā druade poya biara jaradiaedia ara Ðcōrēba obi bʌl quīrāca.

16 Mañbe bedea bia Critoðebemara dewara druade bida jaradiadia. Baribʌrʌ djārāba jaradiapedadamaa wānaěa dewaraba oðara daibʌrʌ osidaada ada amaaba.

17 Ðcōrē Bedeade bʌl bʌla: “Abaʌda bia bedeaibʌrʌ, dadji Borodebemada bia bedeaida bʌla.”*

18 Abaʌba ara idjida bia jaraibʌrʌ, mañba jara bʌlēa Ðcōrēba mañ ëberāra bia unu bʌda. Ñtebʌrʌ Ðcōrēba bia jara bʌl ëberādrʌ bia unu bʌla.

* **10:17** Jeremia 9:24.

11

Jesucritoba diabuedarā quīrāca bea

¹ Māra crīcha neē bə quīrāca bedea bəmīna quīrīā bəla bārāba droadida. Mā djuburia māa jara bəra ūrīnadua.

² Ācōrēba wagabi bə quīrāca māa bārāra bio waga quīrīā bəla. Ēberāba idji cau quima diabərə quīrāca māa bārāra Crito dia quīrīā bəla ababe idjiderāda beadamārēā. Māa quīrīā bəla bārāra idji itea bio bia beadida awērā umaquīrā adua quiru quīrāca.

³ Baribərə māa waya bəla īcərəba bārāra cūrūgadida damaba crīcha cawaadeba Eva cūrūgada quīrāca.* Māwāra bārāba Crito wārāda sodeba ījā panəra igaradia.

⁴ Āiba zedaba Jesudebemada daiba jaradiapedada awara jaradiabərəde bārāba iduaribibadaa. Idjabā Ācōrē Jaure bārāba edapedadadebemada awara jaradiabərəde bārāba iduaribibadaa. Idjabā bedea bia bārāba ījāpedada awara jaradiabərəde bārāba iduaribibadaa.

⁵ Māwā jaradia bearā ġbārāmaarā Jesucritoba diabueda dji dromarāca? Māmaarā ādjjirā cāyābara māra ni maārī bida edaara bəēa.

⁶ Māra bedea biya quirudeba bedeacamīna wārā bedeara bio cawa bəla. Mañ wārā bedeara daiba ne jūmaneba bārāa ebuda cawabisidaa.

⁷ Māa bedea bia Ācōrēnebemada bārāa bari jaradiada bērā māra bārā quīrāpita edaara bēsia Ācōrē ume bia beadamārēā. Māwāra cadjurua osica?

* **11:3** Genesi 3:1-13.

8 Dewara djabarāba paratada māa diasidaa bārāa poya bio jaradia bāmārēā.

9 Mā bārāma baside ne jūma erobadaēmīna bārāa ne iwidiē basia. Ātebārā māa neē bādara djabarā Macedoniane ebema zepedadaba jūma diasidaa. Māa ni maārī bida bārāa iwidiē basia idjabāa iwidiē bāya.

10 Wārā bedea Critodebemada māa sode bāl bērā wārāne ba jaraya: bārā druā Acayade māa ni abāla paratada iwidiēa. Māwā bārāne ba parata edaē bālada abārāde ni abālba poya jaradaēa mañra jaracara bālada.

11 ¿Māra cārē cārēā māwā bedea bāl? ¿Bārāda quīrīāé bāl bērā māwā bedea bālca? Ācōrēba cawa bāla māa bārāra quīrīā bālada.

12 Ara mādjia obari quīrāca o bāya. Māwā dai quīrāca o panlana abadaba ni maārī bida poya jaradaēa dai quīrāca o panlada.

13 Ādjira Critoba diabuedarāéa, ātebārā djārā cūrūgabadarāa. Sewađeba ādjia crīchabibadaa ādjira Critoba diabuedarāda.

14 Baribārā bārāba crīchadiē panla ādjira māwā zedaēda. Diauru sida bajānebema nezoca ñnaanebema quīrāca zebaria.

15 Mañ bērā idji nezocarā bida jipa o panl quīrāca zedibārā bārāba crīchadiē panla sāwā jāwā zebādada. Baribārā ādjirā beubāda ewaride ādjia cadjirua opedada quīrāca edadia.

Paulo bia mīga bāl carea bālsridada

16 Māa wayacusa jaraya: ni abālba crīchaiē bāla māra crīcha neē bālada. Baribārā māwā crīchadibārā,

māra crīcha neē bə quīrāca idu bedeabidadua māa bida ara mādjidebemada maārī bia bedeai carea.

17 Ara mādjidebemada bia bedea bədē dadjirā Boroba māwā bedeabiē bəla, ātebərla māra crīcha neē bə quīrāca bedea bəla.

18 Zocārāba ara ādjidebemada bia bedeabadaa naā ējūānebemarāba obada quīrāca. Mañ bērā māa bida ara mādjidebemada bia bedeaya.

19 Bārāmaarā bārāra crīcha bara bəaa. Baribərla crīcha neē bəaba jaradia panrla bārāba bia ūrladaa.

20 Ara ādji bedeada ōgo ījā obibədade, bārā orrodeba ne cobədade, bārā cūrūgabədade, bārā igarabədade, bārā uridarraade ubədade bida bārāba iduaribibadaa.

21 Māla jaraya: jāl ēberārāba jācua bia o panl bērā ādjidrla dji dromaca bəaa. Māwāra māra pera bəla daira ləblaē quedea bērā. Mañ carea ādjia obada quīrāca poya odaēca bəla.

Aþaþba ara idjidebemada poya bia bedeaiþrla, māa bida ara mādjidebemada poya bia bedeaya. Baribərla māwā bedeaira crīcha neē bə quīrāca bedeaida bəla.

22 Ādjira hebreorāana a panla. ¿Mā sida abariēca? Ādjira israelerāana a panla. ¿Mā sida abariēca? Ādjira Abrahañ warrarāana a panla. ¿Mā sida abariēca?

23 Ādjira Crito nezocaada a panla. Baribərla ādjirā cāyābara māa biara Critoba quīrīñā bəda obaria. Māwā bedea bədē crīcha neē bə quīrāca bedea bəla. Wārāda ādjirā cāyābara māa Ācōrē trajura auduara obaria. Ādjirā cāyābara ēberārāba māra þarima zocārā usiðaa. Ādjirā cāyābara māra

barima zocārā preso b̄asidaa. Barima zocārā m̄ra beuidia basia.

²⁴ Barima juesuma judiorāba m̄ra jidasidaa. Jidabñdaza soaba barima 39 usidaa.

²⁵ Barima ūbea m̄ra jidañapeda bacuruba usidaa. Barima aba m̄ra mōgaraba tabari jidasidaa beadi carea. Barima ūbea m̄ra pusade b̄arrusia. Mañne barima aba ãsa, diamasi bida m̄ra pusade ūmasia.

²⁶ M̄ra pi baca basia, ãtebñrla baridua p̄rrla nñbabadjia. Do minijñchiade nñbabadjia idjaba ne drñabada barama minijñchiade nñbabadjia. Ara m̄l ñberārā judiorā tñena, judiorāé tñena bida m̄ra minijñchiade basia. Purude, puru jíga bida m̄ra minijñchiade basia. Pusade bida minijñchiade basia. Wäréé djabarāma bida m̄ra minijñchiade basia.

²⁷ Traja bñde m̄ra bia mñgabadjia. Barima zocārā cñié b̄abadjia, jarra b̄abadjia, opichia b̄abadjia, ne coë b̄abadjia. Cñrásaba m̄ra jñsua b̄abadjia, idjaba jñi carea neë b̄abadjia.

²⁸ Mañ awara ewariza jñma djabarā druaz-abema carea mñla bio crñcha b̄abaria.

²⁹ Aña cacua bië bñblrga, m̄l siða cacua bië bñca b̄abaria. Añaalba dewara djabada cadjiruade bæebibñrla, m̄ra mañ ñberä ume quññbaria.

³⁰ Ara mñdjidebemada bia bedeaibñrla, m̄l añañlaë bñdebemada bia bedeaya.

³¹ Dadjirā Boro Jesucrito Zeza Ñcõrēa ewariza bia bedeadida panla. Idjia cawa bñla m̄ra sewa oë bñda.

³² Damasco purude baside dji nocoba idji zarrarāa m̄ra jñrlbisia preso bñi carea. Dji nocora dji druadébema boro Aretaba bñda basia.

³³ Purura mōgaraba audu jūrā ca basia. Mañne dajadaa acłbadada łtla basia. Djabarāba młra ē waibłade błdapeda małgłdeba uđaa łrabari bäsidaa puru dajada. Mäwā młra dji noco jlwadebemada ēdrasía.[†]

12

Pauloba bajāne ununa

¹ Waya ara mădjidebemada bia bedeaya, małba djärāra carebacamīna. Dadjirā Boroba mła cāimocara quírāca unubidada idjaba cawabida sida mła jaraya.

² Mła ēberāda unubaria Crito ȳjā błda.* Catorce poa babłrla Ācōrēba mał djabara bajānaa idji błmaa ede bədada.[†] Mła adua bła Ācōrēba idji cacuada ede basida wa ababe idji jaureda ede basida. Ācōrēbłrla cawa bła.

³⁻⁴ Baribłrla mła cawa bła Ācōrēba mał djabara idji bajā biya quirumaa ede basida. Mama mał djababa ūrīsia bedea biya quiru dadjia poya cawa jaradaëda idjaba nał ejūäne jaracara panla. Wäräda mła adua bła Ācōrēba idji cacuada ede basida wa ababe idji jaureda ede basida. Ācōrēbłrla cawa bła.

⁵ Mał djabaëebemada mła bia bedeaya, baribłrla ara mădjidebemada bia bedeaëa. Ababe mł łblaë błdebemada bia bedeaya.

* **11:33** Hecho 9:23-25. * **12:2** Pauloba ara idjida mäwā jara bła. Baribłrla měräměrā jara bła ēberäräba cr̄icharänamärēä idjira dji dromada jara błda. † **12:2** *Bajānaa idji błmaa.* Griego bedeade bła: “Übeabema bajānaa.” Übeabema bajāda jarabłdade judioräba jara panla “Ācōrē błmaa.”

6 Wārāda ara mādjidebemada bia bedea quīrāā bālbara māra crīcha neē bāl quīrāca bedeaē bacasia, wārā bedeada bedea bāl bērā. Baribālra māra māwā bedeaēa ni abālba crīcharānamārēā māra biara bālra. Ātebālra māra quīrāā bāl bārāba mānebemada aride crīchađida māra o bālra unu panā bērā idjaba māra jaradia bālra ūrī panā bērā.

7 Ācōrēba māra bajāne unubidara bio biya querasia. Māwāmīna ara mādjidebemada jūmawāyā bia crīcharāmārēā Ācōrēba māra puada idu unubi bāla. Mał puara ḥrāba su nūmā quīrāca bāla. Diauru nezocaba māwā o bāla.

8 Māra barima ūbea dadjirā Boro Jesucritoa bedea djuburiasia mał puara jōbimārēā.

9 Baribālra idjia jarasia: “Māl biadeba bālra carebaya jūma droa bāmārēā. Bāl ḥbālaē bālde māl ḥbālara bāldeba biara unubi bāla.” Māl ḥbālaē bālde Crito ḥbālara eroħabari bērā māl ḥbālaē bāldebemada bālsridaba bia bedeada.

10 Crito carea bia mīga bālde, ḥbālaē bālde, ne neē bālde, ēberārāba biē jara panāne idjaba biē odi carea ēpē panāne māra bālsrida bāla. Wārāda māl ḥbālaē bālde Critodeba ḥbāla bāla.

Corintodebema djabarā Pauloba crīcha bāda

11 Māra crīcha neē bāl quīrāca ara mādjidebemada bia bedea bāla, baribālra bārābālra māra māwā bedeabisidaa. Bārāba mānebemada bia bedeadida panāmīna bia bedeadaē panā. Crīcha panā bārāba ēpē panā ēberārāra Jesucritoba diabuedarā dji dromarāda. Māra dji dromaēmīna ādjjirā cāyābara edaara bālēa.

12 Mā bārā tāēna baside jūma droa basia. Idjabā ne ununaca waibla beada obadjia Jesucritoba diabuedarāba obada quīrāca. Māwā cawabisia māra wārāda Jesucritoba diabuedada.

13 ¿Mā cārēneba bārāra dewara purudebema djabarā cāyābara biēara osi? Ababe bārāba māra carebadamārēā iwidiāē bērā biē osisicadame. Māēteara īmañ biē odara mā quīrā djuduria quīrādoadadua!

14 Māra bārāmaa wāi carea bāla. Nañba barima ūbea wāya. Bariblā mā iwididēa bārāba carebadamārēā. Bārāba erobeara jārla bālēa, āteblā quīrīñā bāla bārāba māra ēpēnida. Warra zaquerāba ne jārlādacaā ādji djibarirāa ne diadi carea, āteblā djudurirāba ne jārlābadaa ādji warrarāa diadi carea.

15 Ara mādjida, jūma māa erobā sida bāsrida diaya bārā carebai carea. Māa bārāra bio quīrīñā bāl bērā ¿bārāba māra quīrīñāé panebādaca? Māmaarā māwāéa.

16 Bārāba cawa panla māa bārā paratara ni maārī bida edaē basida. Māwāmīna lācālā bārānebemaba jara panla mā crīcha cawaadeba bārāra cūrūgasida parata edai carea.

17 Māa djabarā diabueside ¿ādjidēba bārāra cūrūgasica parata edai carea?

18 Māa Titoa bedea djuburiasia bārā acāde wāmārēā. Dewara djaba sida idji ume diabuesia. Ādji wāsidaē ¿Titoba bārāra cūrūgasica parata edai carea? ¿Daiba abari crīchada eropananaē basica? ¿Abari quīrāca nībādaē basica?

19 ¿Bārāmaarā daiba māwā jara panla daidebemada biē crīcharānamārēā? Māwāéa.

Djabarā, daira Critode bērā Ācōrē quīrāpita jūma mañgla jara panla bārāba biara ījānamārēā.

20 Māla waya b̄la bārāma jūēb̄lrlde bārāba jipa o panla unune wāéda mālaunu quīrīā b̄l quīrāca. Mañne bārāba quīrīānaēmīna māla quēāya. Wārāda māla waya b̄la unune wāida bārāra caicaya duanla, djārāba ne erohea carea biē duanla, quīrū duanla, ara bādji bia panani carea j̄rla duanla, nēb̄lra o duanla, djārā biē jara duanla, dji dromaca crīcha duanla, idjaba quīrāipa odaē duanla.

21 Māla waya b̄la bārāma jūēb̄lrlde Ācōrēba māra bārā carea wayacusa quīrā perabida. Mañne zocārā bārāba naēna cadjurua o pananada wādibida o panla bērā māra jīāya. Bārāba cadjurua obadara, audua nībabadara, nañ cacuaba cadjurua o quīrīā b̄l obada siđa wādibida igaradaē panla bērā jīāya.

13

Pauloba nañ cartade jīrūlare b̄lada

1 Ācōrē Bedeaba nāwā jara b̄la: “Abaalba biē oda cawa obādadde ēberāda umé wa ūbea arima pananida panla. Mañne idjia biē odađebemada abarida jaradib̄lrl, cawadia wārāda biē osida.”* Nañba b̄arima ūbea māra bārāmaa wāb̄lrl bērā cawa oya Ācōrē Bedeaba jara b̄l quīrāca.

2 B̄arima umé bārāmaa wāsiđe māla cadjurua o b̄earāa jarasia waa orānamārēā. Māwā odađb̄lrl, wayacusa zeb̄lrlde māla ādjirāra quīrā djuburiaēana asia. Idjaba ara nawena māra bārā

* **13:1** Deuteronomio 19:15.

ume bəlēmīna abarida jaraya: cadjurua o bearāba igaradaēbərlə, mə̄ wayacusa wābərləde ādjirāra quīrā djuburiaēa.

³ Māwā mā̄ unubiya Critora wārāda māneba bedea bəlda. Bārāba mañda cawa quīrīā panla. Critoba ara idjida ləblaē bəlda bārāa unubicaa, ātebərlə ləbla bəlda unubi bəla.

⁴ Idjira ləblaē bəl quīrāca crude cachipedadamīna Ācōrē ləblaadeba zocai bəla. Dai sida ləblaē panla idji ləblaē bəda quīrāca, baribərlə idji ume daira Ācōrē ləblaadeba panania bārā carebađi carea.

⁵ Ara bādjiza bio crīchadadua wārāda Jesura ījā panla cawaya. Ara bādjiza bio acədadua jipa nīna cawaya. ¿Bārāba adua panla Jesucritora bārā sode bəlda? Bārā sode bəlēbərlə idjiderāea.

⁶ Baribərlə bārā sode bəlda cawasidara mā̄ crīcha bəla bārāba cawađida daira wārāda Jesucritoba diabuedarāda.

⁷ Daiba Ācōrēa iwidi panla bārāba cadjurua orānamārēä. Baribərlə māwā iwidi panlaē acəbidī carea daira Jesucritoba diabuedarāda. Ātebərlə iwidi panla bārāba jūma biada odamārēä, daira Jesucritoba diabuedarāda crīchadaē panla sida.

⁸ Daiba wārā bedeara poya quīrā awara ođađa, ātebərlə wārā bedeara jūma ījā ođida panla.

⁹ Bārāba bio ījā pananibərlə daira ləblaē panamīna bəlsrida panla. Mañ awara daiba Ācōrēa iwidi panla bārāba jipaara o pananamārēä.

¹⁰ Mañ carea bārāmaa wāi naēna mā̄ nañ cartara bəl diabuebərlə. Bārāba ījāsidara bārāma jūēbərləde mā̄ quēäéa. Wārāda dadjurā Boro Jesuba māra bəlē basia bārāra biē beadamārēä, ātebərlə māra bəlsia

bārāba biara ījānamārēā.

¹¹ Djabarā, jīrūare māa nāwā bāya: bāsrida bēadadua, wayacusa jipa o pananadua, māa jara bāra ījā o pananadua, abari crīchada ero bēadadua, idjaba ābaa necai bēadadua. Māwāra Ācōrēra bārā ume baya. Idjideba quīrīāda, necai bai sida ze bāla.

¹² Wārā quīrīāneba dji bia edadadua.[†]

¹³ Jūma namabema djabarāba quīrīā panla bārāra bia duananida.

¹⁴ Māa quīrīā bāla dadjirā Boro Jesucritoba idji bia dēeba bārāra careba bāida, Ācōrēba bio quīrīā bāida, idjaba ewariza Ācōrē Jaureba ābaa bia ero bāida.

[†] **13:12** *Wārā quīrīāneba.*

Griego bedeade bā bāla: “Isō bia quirudeba.”

**Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e